Rok VII. Nr. 298. Sosnowiec, niedziela 30 października 1932 roku. Cena numeru 10 groszy.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-93; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3 go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Obrona praw Polski jest jedną z tradycyj demokracji francuskiej.

Komuniści przeciw Polsce. — Wielki triumf Herriota.

PARYŻ, 29. 10. Do późna w noc trwało piątkowe posiedzenie izby deputowanych, na którem przeprowadzono wielką debatę w sprawie rozbrojenia.

Pierwszy przemawiał komunista, który zaatakował sztab generalny i krytykował system przymierzy francuskich, przyczem **nazwał Polskę i Rumunję państwami rozbójniczemi.**

Przewodniczący przywołał posła komunistycznego do porządku.

Na ławach izby rozległy się ostre protesty.

Premjer Herriot wyraził ubolewanie z powodu tych słów, stwierdzając, że **obrona praw Polski jest jedną z tradycyj demokracji francuskiej.**

O godz. 2-ej rano izba przyjęła rezolucję zgłoszoną przez przewodniczącego stronnictwa radykałów, Francois Alberta, która stwierdza, że poszanowanie postanowień paktu ligi narodów, w szczególności postanowień dotyczących odpowiedzialności napastników winno być zagwarantowane. Ogólne i skuteczne kontrolowane zmniejszenie zbrojeń powinno pociągnąć za sobą rozszerzenie kompetencji ligi narodów i dać gwarancje międzynarodowe bezpieczeństwa ludów. Prywatna fabrykacja broni i środków wojennych powinna być zakazana, a we wszystkich krajach ma być przeprowadzona **ścisła kontrola wyrobu środków wojennych i handlu broni.**

Uchwała ta została przyjęta 430 głosami przeciwko 20, przy 140 wstrzymujących się od głosu.

Następnie izba wyraziła sympatję dla republiki hiszpańskiej. Propozycja ta została całkowicie aprobowana przez Herriota, który oświadczył, że zawiezie młodej republice hiszpańskiej a zwłaszcza najwyższemu jej przedstawicielowi wyrazy sympatji jej starszej siostry, republiki francuskiej. Wniosek przyjęty został jednogłośnie.

Szereg nowych dekretów prezydenta Rzplitej.

WARSZAWA, 28. 10. Dzisiejszy „Dziennik Ustaw" zawiera szereg rozporządzeń prezydenta Rzplitej. M. in. ogłoszone zostało rozporządzenie o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego, o reorganizacji prawno-publicznych zakładów ubezpieczeń w województwach poznańskiem i pomorskiem, o uprawnieniach niektórych towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych przy przeprowadzaniu egzekucji z nieruchomości, o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia prezydenta R. P. z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o powszechnym zakładzie ubezpieczeń wzajemnych, w sprawie zmiany rozporządzenia prezydenta R. P. z dnia 29 listopada 1930 o organizacji i funkcjonowaniu instytucyj ubezpieczeń społecznych, o pomocy finasowej instytucjom kredytowym, w sprawie uzupełnienia ustawy z 12 marca 1932 o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań obciążających gospodarstwa rolne, o zmianach w rozporządzeniu prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 o izbach rolniczych, w sprawie uzupełnienia ustawy z dnia 22 lipca 1925 o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze R. P.

Wielkie reformy Niemiec

PRUSY UTONĄ W RZESZY.

BERLIN, 29. 10. — Minister spraw wewnętrznych Rzeszy Gayl wygłosił na wczorajszym bankiecie prasy berlińskiej mowę, w której naszkicował niektóre zasady reformy ustroju Rzeszy.

Przedewszystkiem cały szereg władz pruskich i Rzeszy musi zlać się w jednolite urzędy. Zacieśnienie stosunków między Rzeszą i Prusami musi iść jaknajdalej. Władza wykonawcza musi być uniezależniona od kryzysów parlamentarnych.

Minister zapowiedział podniesienie cenzusu i czynnego prawa wyborczego o 5 lat i przyznanie głowom rodziny, zarówno kobietom, jak i mężczyznom, jakoteż uczestnikom wojny, dodatkowych głosów. Reformy te przedstawione być mają nowemu Reichstagowi.

Morderstwa polityczne przed wyborami w Niemczech.

ESSEN, 29. 10. (PAT.) W starciach, jakie wydarzyły się w ostatnich dniach w Westfalji i Nadrenji między hitlerowcami a komunistami, zostało zabitych siedem osób, a około 30 leży w szpitalach ciężko rannych.

Mimo starań policji, starcia te nie ustają. Ponownie doszło do poważnych zajść w Akwizgranie i w Rauxel. W Uerbach podczas napadu komunistów, jeden hitlerowiec został zabity, a trzech ciężkie odniosło rany. W Clewe silny oddział hitlerowców napadł na biuro komunistów i zdemolował je doszczętnie, przyczem kilku komunistów zostało pobitych. W Essen doszło do ostrej wymiany strzałów między komunistami i hitlerowcami, dwu hitlerowców zostało rannych.

Narady obrońców Gorgonowej.

PROCES JESZCZE NIEWYZNACZONY.

LWÓW, 29. 10. — Dziś rano przybył do Lwowa adw. Ettinger, który wraz z dr. Axerem bronić będzie Gorgonowej podczas rozprawy przed sądem przysięgłych w Krakowie.

Adw. Ettinger oświadczył, iż przybył do Lwowa w celu naradzenia się z dr. Axerem oraz w celu odbycia konferencji z Gorgonową, której osobiście dotychczas nie zna. Po naradach obaj obrońcy jeszcze dziś w nocy odjadą do Krakowa.

Zapytany o cel podróży krakowskiej, adw. Ettinger nie chciał udzielić odpowiedzi. Dr. Axer oświadcza, iż chodzi o informacje w sprawie terminu rozprawy i złożenia pewnych wniosków. Wbrew wszelkim pogłoskom dr. Axer stwierdza, że termin rozprawy nie został dotychczas ustalony, a nawet nie wyznaczono jeszcze termi nu rozprawy. Obaj obrońcy dążyć będą do tego, by proces odbył się jeszcze w tym roku.

Obrona pójdzie po dotychczasowej linji i będzie dowodzić niewinności Gorgonowej.

WYJAZD MARSZ. PIŁSUDSKIEGO NA SYCYLJĘ?

WARSZAWA, 29. 10. W Warszawie opowiadają, że marsz. Piłsudski, ma udać się w tym roku, na Sycylję, gdzie spędzi zimowe miesiące.

POSIEDZENIE RADY MINISTRÓW.

WARSZAWA, 29. 10. (wł.) Dziś, pod przewodnictwem premjera Prystora odbyło się posiedzenie rady ministrów, poświęcone załatwieniu kilku spraw formalnych, związanych z wniesieniem budżetu do sejmu.

GODZINY URZĘDOWANIA BEZ ZMIANY.

WARSZAWA, 29. 10. Na dzisiejszem posiedzeniu rady ministrów zapadła uchwała, aby nie zmieniać, jak corocznie, godzin urzędowania, począwszy od dnia 1 listopada.

Godziny urzędowania pozostają niezmienione, trwać będą od godziny 8-ej rano do 3-ej popołudniu, a w sobotę od godz. 8-ej do 1.30.

ANTYŻYDOWSKIE EKSCESY.

BUDAPESZT, 20. 10. Po onegdajszych zajściach w instytucie anatomicznym wczoraj powtórzyły się znowu w uniwersytecie demonstracje antyżydowskie.

PRELIMINARZ BUDŻETOWY WNIESIONY DO SEJMU.

WARSZAWA, 29. 10. (wł.) Rząd wniósł do sejmu preliminarz budżetowy za okres od 1 kwietnia 1933 r. do 31.III. 1934 r.

ŚMIERĆ B. MINISTRA.

WARSZAWA, 29. 10. (wł.) Dziś w nocy zmarł w Warszawie w 79 r. życia b. minister przemysłu i handlu w gabinecie Paderewskiego, Szczeniowski, wybitny znawca przemysłu cukrowniczego.

3 LISTOPADA POSIEDZENIE SEJMU.

WARSZAWA, 29. 10. (wł.) Pierwsze posiedzenie sejmu zwołane zostało na dzień 3 listopada na godz. 10-tą rano, a o godz. 9 rano odbędzie się zebranie grupy parlamentarnej BBWR.

SAMOTNY ŻEGLARZ PŁYNIE PRZEZ ATLANTYK.

MARSYLJA, 29. 10. (PAT.) Parowiec „Marechal Lautey" spotkał podczas podróży z Casablanki do Marsylji, w odległości 124 mil morskich na zachód od Gibraltaru, słynnego żeglarza samotnika Alain Gerbaut, który opuścił Marsylję przed przeszło trzema tygodniami na swym kutrze żaglowym.

Gerbaut zamierza obecnie przepłynąć Atlantyk.

KARPIŃSKI WZBUDZIŁ PODZIW.

MORAWSKA OSTRAWA, 29. 10. — Prasa czeska wyraża szczery podziw dla lotnika polskiego Karpińskiego i uważa jego przelot nad Persją i Afganistanem za wspaniały sukces, który tembardziej zasługuje na uwagę, że lot ten odbył się w pojedynkę, podczas gdy lotnicy sowieccy np. przelatywali te tereny tylko w grupach złożonych przynajmniej z 3-ch samolotów.

PÓŁ KILO CHLEBA DZIENNIE.

Normy żywnościowe w Rosji.

RYGA, 29. 10. — Sowiecki komisarjat zaopatrywania ustalił nową normę chleba wydawanego przez sklepy państwowe i spółdzielnie robotnikom przemysłowym w Moskwie i Leningradzie.

Norma ta wynosi obecnie pół kilograma dziennie.

Zmniejszenie norm żywnościowych w Sowietach dotknęło obecnie również niższych urzędników GPU., którzy dotychczas byli uprzywilejowani.

Około trzech czwartych pracowników GPU., zajmujących niższe stanowiska przyrównano pod względem aprowizacyjnym do robotników i obniżono odpowiednio normy żywnościowe.

W związku z zamieszczoną swego czasu notatką o skonfiskowaniu w browarze „Korona" w Będzinie piwa słodowego — informują nas ze źródeł miarodajnych, że zakwestjonowane w dniu 16 września 1932 r. piwo w ilości 27/1, 16/2, 2/4 i 2/8 — zostały w dniu dzisiejszym po dokonaniu szczegółowej analizy tak przez Urząd Zdrowia Starostwa Będzińskiego, jak i Policję Państwową — zwolnione jako nieposiadające żadnych śladów sacharyny.

Browar Parowy i Fabryka Słodu „KORONA"
(podpis nieczytelny).

Dnia 29.10 32 r.

Z pism i depesz

NIE KORYTARZ — POMORZE.

„Associated Press“ zawiadamia, że przestała używać w sprawozdaniach swoich nazwy „korytarz“, którą to prowincję polską na przyszłość nazywać będzie stale „Pomorzem“.

Do decyzji tej przyczyniły się liczne listy, otrzymywane przez „Associated Press“ od czytelników polskich, którzy nazwę „korytarza‘, jako wymyśloną przez niemców dla celów propagandy, uważali za obraźliwą. „Associated Press“ uzależniła tę decyzję od tego, czy departament stanu w Waszyngtonie używa nazwy „korytarz“, jako nomenklatury geograficznej, czy też używa nazwy „Pomorze“ Gdy z Waszyngtonu nadeszła informacja, że departament stanu nazwy „korytarza“ nie używa, „Associated Press“ zmieniła swoją nomenklaturę.

POD GRADEM KAMIENI 19 POLICJANTÓW RANNYCH W HYDE PARKU.

Na posiedzeniu izby gminy przy dyskusji na temat manifestacji w Hyde Parku minister spraw wewnętrznych oświadczył, że przy rozpraszaniu manifestantów rany odniosło wskutek obrzucania kamieniami 19 policjantów oraz 58 manifestantów.

FRANCJA POZBYWA SIĘ POLSKICH ROBOTNIKÓW.

Według oficjalnych danych władz francuskich, w czasie od 10 do 15 b. m. wyjechało z Francji 334 robotników polskich, którzy utracili pracę.

W tym samym okresie czasu liczba bezrobotnych we Francji, pobierających zasiłki, wynosiła 251.083 osób.

260 OSÓB PRZELATUJE CODZIEŃ NAD LA MANCHE.

Komunikacja lotnicza pasażerska między Anglją a kontynentem jest bardzo ożywiona.

7.500 osób miesięcznie przewożą aeroplany kursujące nad kanałem La Manche; daje to dzienną cyfrę 260 pasażerów.

WRÓŻBA Z KART W WARSZAWIE.

Do kuchni, w której gospodarowała młoda kuchareczka, Józefa Kołaczkowska (Senatorska 6) przyszła wróżka — cyganka. Postawiła kabałę z kart, przepowiadając pannie rychłe zamążpójście.

Podczas wróżenia cyganka nadmieniła, że dla przyśpieszenia wróżby, niezbędne jest pomieszanie garderoby damskiej i męskiej.

Służąca wydostała z szafy szaty swych chlebodawców, wróżka związała suknię damską z garniturem męskim, zaczęła odmawiać jakieś zaklęcia, a Kołaczkowskiej kazała wyjść na chwilę do drugiego pokoju.

Kiedy zniecierpliwiona służąca wróciła do kuchni, nie zastała już wróżki.

Cyganka ulotniła się z garderobą.

TATA PRZY APETYCIE.

Józef Dudkiewicz zam. w Warszawie, (Opaczewska 4) ma czworo dzieci i chorą żonę, przebywającą w szpitalu. Dudkiewicz nie ma pracy, natomiast odznacza się kolosalnym apetytem.

Jako bezrobotny otrzymywał on kartki na bezpłatne obiady dla całej rodziny. Po oibady chodził sam, ale do domu donosił już puste garnki, gdyż po drodze wszystko zjadał.

Wczoraj najstarszy syn, chłopiec już 17-letni, począł robić ojcu wymówki z powodu bezprzykładnego obżarstwa. Stary Dudkiewicz zirytował się i „spuścił“ synowi lanie. Chłopak wobec tego poszedł ze skargą do komisarjatu i do wydziału opieki społecznej

Z KREDKĄ W RĘKU.

Trzeba uzgodnić wydatki z dochodami.

Rolnictwo nasze, dotąd przysłowiowo bierne, poruszyło się w ostatnich czasach. Na początku jesieni odbył się szereg zjazdów okręgowych, na których omawiano obecną sytuację gospodarczą i potrzeby rolnictwa, głównie w zakresie zniżenia cen artykułów kartelowych przy jednoczesnem dążeniu do zwyżki cen płodów rolnych. Pod temi samemi auspicjami odbędzie się również niebawem propagandowy „Tydzień Rolniczy“, który ma się zakończyć wielkim centralnym zjazdem w stolicy. Były wreszcie próby organizowania jakiegoś fantastycznego „strajku“, mającego na celu ni mniej ni więcej tylko ogłodzenie miast, pozbawienie większych skupisk ludzkich dostawy płodów rolnych, aby wymusić lepsze ceny i szerokie ulgi w opłatach miejskich, jeśli już nie całkowite zniesienie tych opłat. Ba! Rzucano nawet jeszcze bardziej fantastyczne hasła zawiązania jakiegoś, zakrojonego na bajecznie olbrzymią skalę, kartelu rolniczego, który, jak wszystkie kartele, miałby dążyć do wydatnej zwyżki cen płodów rolnych.

Jak można było łatwo przewidzieć, żaden z tych utopijnych, a niezbyt zresztą misternie planowanych, zamysłów do skutku nie doszedł. Wybuchające tu i ówdzie „strajki“ rolne spaliły na panewce, a marzenia o baśniowym kartelu rolnym zgasły w zarodku. Wszystko pozostało podawnemu. I nic dziwnego. Żadne namowy, żadna siła nie zdoła przecież powstrzymać rolnika od dostarczania ziemniaków, zboża czy drobiu lub nabiału na rynki miejskie, bo ten rolnik potrzebuje żywej, płynnej gotówki, bo towar, jakim on rozporządza, to nie sztuka sukna bielskiego, czy szyny żelazne, bo towar ten psuje się i nie może czekać zbyt długo na spieniężenie.

Nadzieja na osiąganie wysokich, coraz wyższych, cen za płody rolne okazała się płonną, bo Polska, jak to wielokrotnie dowiedli ekonomiści, jest krajem niskich cen i do tej zasady wszelkie ceny, nietylko płodów rolnych, muszą się dostosować. Trzeba więc, aby i rolnictwo zrozumiało dziś ten nakaz chwili, aby zwróciło swe wysiłki i starania w kierunku uporządkowania i zracjonalizowania swych warsztatów pracy, a przedewszystkiem w kierunku uzdrowienia swej sytuacji finansowej.

Na warunki finansowe rolnictwo bodajże najwięcej narzeka i istotnie przedstawiają się one nienajlepiej, niekiedy wprost opłakanie. Rolnictwo jest zadłużone i nie płaci, nie pokrywa swych zobowiązań, nie przestrzega terminów swych weksli, ani rat pożyczek bankowych — ba! — nawet samych odsetek od swych długów. Poważna część tej tak licznej warstwy naszego społeczeństwa uległa istnej psychozie niepłacenia. Zaczyna się to zwykle tem, że jeden nie płaci, trzech innych się wobec tego waha, wyczekują nowych ulg i odroczeń. W konsekwencji nadchodzą nowe terminy innych weksli i innych rat, a tymczasem odłożone na ten cel pieniądze porozchodzą się na inne cele, wobec czego nadchodzi nieunikniony nakaz sądowy, komornik, licytacja.

A przecież nie da się zaprzeczyć, że tego zła dałoby się bardzo często uniknąć. Poza wypadkami, gdy przyczyną nadmiernego zadłużenia i ruiny warsztatu rolnego stało się życie ponad stan lub powody szczególne, bardzo wielu rolników mogłoby się znaleźć w dużo lepszem położeniu, gdyby w należytym terminie przestrzegali swych zobowiązań płatniczych.

Tym, którzy żyją z ołówkiem w ręku, jak cała Polska żyć dziś musi, nie grozi ruina. Tacy nie potrzebują oglądać się widocznie na jakąś urojoną pomoc zgóry, nie potrzebują żywić złudnych nadziei na jakieś nowe kredyty czy rozporządzenia, które przyniosłyby im nowe ulgi. Tacy są rzeczywiście pożytecznymi członkami społeczeństwa, gdy tych innych, bez żadnych zastrzeżeń i względów, należy uznać za szkodliwych

Pensje pracowników przy egzekucjach przed podatkami i daninami publicznemi

Ogłoszony wczoraj dekret wprowadzający nowe przepisy o sądowem postępowaniu egzekucyjnem, zawiera bardzo ważne dla rzesz pracowniczych inowacje.

Dotychczas należności pracownicze korzystały przy egzekucji z przywileju na miejscu czwartem, mając przed sobą podatki, opłaty samorządowe i inne.

Obecnie należności pracownicze otrzymują pierwszeństwo nawet przed podatkami i daninami publicznemi.

Przed należnościami pracowniczemi mają przy egzekucji na nieruchomości przywilej jedynie koszta egzekucyjne.

Poza przepisami, dotyczącemi należności pracowniczych, nowe prawo ustala dopuszczalną wysokość, do której może być zajęta pensja. Nowe prawo utrzymuje dotychczasowe normy, a mianowicie jedną piątą pensji. Tylko przy egzekucji z tytułu alimentów zajęcie może dosięgnąć dwie piąte uposażenia.

Nowem natomiast jest postanowienie na korzyść wierzycieli, że jeśli dłużnik ma pensję powyżej 1.200 zł. miesięcznie, nadwyżka może ulec egzekucji w 50 proc., a z tytułu alimentów nawet 100 proc.

Nie podlegają natomiast egzekucji należności z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i zasiłki na wypadek bezrobocia. Nie podlegają również egzekucji przedmioty niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu, celem nieodbierania dłużnikowi możności pracy.

Zabita tyfusem.

Niezwykła zbrodnia kelnera.

Policja wiedeńska aresztowała kierownika jednej ze znanych kawiarni Kurta Gorlitza oraz kelnara z tegoż zakładu, Reisse, pod okropnym zarzutem.

Ktoś mianowicie doniósł, że Kurt Gorlitz zamordował swą narzeczoną, 26-letnią ekspedjentkę sklepową, Matyldę Seidl.

Morderstwo miało się odbyć w niezwykłych warunkach: dziewczynie dano do przełknięcia hodowlę bakteryj tyfusowych.

Matylda Seidl dostała pewnego dnia silnej gorączki. Przewieziono ją do szpitala; tu stwierdzono tyfus brzuszny. Dziewczyna zmarła po 16-dniowej chorobie.

Nazajutrz po śmierci Matyldy Seidl, rodzina jej uczyniła to właśnie doniesienie, wskazując, że mordercą był narzeczony Matyldy, kierownik kawiarni.

Donosiciele opowiadali, jakoby Matylda skarżyła się często, że narzeczony przynosi jej rozmaite proszki i każe jej zażywać. Te które zostają, zabiera zawsze ze sobą.

Pytany o pochodzenie lekarstw, jakie dawał narzeczonej, Kurt Gorlitz odpowiedział, że otrzymywał je od kelnera, Leopolda Reissa.

Policja zatrzymała Reissa i natychmiast poznała w nim starego znajomego.

Reiss pochodzi z poważnej rodziny. Studjował medycynę, ale rzucił studja. Potem przerzucał się z zawodu do zawodu, aż wreszcie został kelnerem. Ale wśród gości kawiarni Gorlitza cieszył się opinją znachora. Dawał im lekarstwa, oraz recepty na rozmaite choroby.

Reisss przyznał się, że dawał Gorlitzowi proszki dla narzeczonej, która cierpiała często na bóle. Przeczy jednak, jakoby w proszkach tych były bakterje tyfusu.

Policja sądzi, że Reiss mógł otrzymać hodowlę tych bakteryj od swych dawnych kolegów — medyków.

Kelner zapewnia, że nie utrzymuje z nimi żadnych stosunków.

Przemytnicy sacharyny i tandety pruskiej osiądą w kryminale.

W związku z wykryciem przemycania sacharyny z Niemiec, dokonano na rynku Będzinie sensacyjnego aresztowania trzech pośredników przemytu: 68-letniego Hersza Krygiera ze Stryja, 34-letniego Dawida Rozengartena z Rzeszowa i 30-letniej Heleny Königsberg z Przemyśla.

Kontrabanda szła przez Będzin do Małopolski i na kresy wschodnie. Przy aresztowanych znaleziono 79 kg. sacharyny, którą mieli ukrytą w walizkach.

Po skonfiskowaniu cennego przemytu, aresztowanych wypuszczono na wolną stopę po złożeniu wysokich kaucyj do dnia wczorajszej rozprawy, która odbyła się w sądzie okręgowym w Sosnowcu.

Na rozprawę s[illegible] jedynie Krygier, którego sąd skazał na 4.800 zł. grzywny, względnie 62 dni aresztu, pozostałych zaś Rozengartena i Königsberga na 15.800 zł. grzywny, z zamianą na 2 lata i miesiąc aresztu, rozsyłając równocześnie za nimi listy gończe.

Prócz skazanych, zasiedli na ławie oskarżonych, przemytnicy niemieckiej tandety, 65-letni Józef Fürst z czeskiego Cieszyna, któremu sąd zaaplikował — 357 dni aresztu, oraz trzej miejscowi przemytnicy: Józef Garus, lat 30 (Sosnowiec, Śląska 1), Stanisław Antonowicz, lat 33 (Sosnowiec, Kuźnica 22) i Moszek Szönberg, lat 37 (Będzin, 3 Maja 10), którzy dostali po 2.720 zł. grzywny, z zamianą na 136 dni aresztu.

Bogaty połów będzińskiej policji osiadł za kratkami.

WRESZCIE ZNIKNĄ ORŁY Z SZYLDÓW TYTONIOWYCH.

Dyrekcja monopolu tytoniowego zdecydowała zmienić wszystkie szyldy w miejscach sprzedaży wyrobów tytoniowych. Usunięte zostaną szyldy z orłem państwowym, a na ich miejsce wprowadzone będą tablice z napisami PMT. państwowy monopol tytoniowy

Projektowana jest również zmiana godeł na papierosach i opakowaniach.

Zignorować niemiecki szantaż.

Jednomyślność opinji francuskiej w sprawie rozbrojenia.

Ostatnie tygodnie były bardzo przykre dla zwolenników pokoju. Premjer Herriot na śniadaniu z dziennikarzami w dn. 18 bm. powiedział w tonie poważnym: „jesteśmy w momencie wyjątkowo krytycznym“.

Jak naprawdę przedstawia się sytuacja?

Od chwili, gdy Niemcy wycofały się z konferencji rozrojeniowej w Genewie, w środowiskach dyplomatycznych panuje kompletne zamieszanie. Mac Donald czynił wszelkie wysiłki, by Niemcy powróciły na konferencję, lecz Niemcy odrzucają wszelkie propozycje, czekając uznania zasady równości zbrojeń.

Może chętniej zgodziłyby się na Lugano, Lokarno, Lozannę, albo inne jakie miasto „naprawdę neutralne“?

Gdy myślę o powadze zagadnień, które są do rozwiązania, wówczas te drobazgowe dyskusje co do wyboru miejscowości, która mogłaby się podobać Niemcom, wydają mi się śmieszne.

Czy przypadkiem Niemcy Papena i Schleichera nie życzyłyby sobie aby je upraszać w Berlinie, by zajęły znowu swe miejsce przy zielonym stole?

Niemcy głoszą, że są „wierzycielami rozbrojenia“. Od dwóch miesięcy domagają się one równości praw. Gdyby Streseman był jeszcze na świecie a rząd w Berlinie miał jakiekolwiek pozory demokratyzmu i istotnie objawiał chęć lojalnej współpracy nad pokojową odbudową Europy, jest rzeczą prawdopodobną, że zasada równości praw nie spotkałaby się ze sprzeciwem, ani we Francji, ani gdzieindziej, ale, niestety, jest inaczej. Niemcy Papena i Schleichera przybierają postać dobrze znaną z przed r. 1914. Duch Poczdamu triumfuje nad duchem Wejmaru. Mówi się otwarcie o przywróceniu monarchji w Berlinie i oczekuje się niecierpliwie, że Hindenburg zniknie lub ustąpi swego miejsca, aby zamordowano republikę.

Wróciliśmy do sytuacji, która istniała w r. 1918 w ciągu ostatnich miesięcy przed rozejmem. Wilson, formułując swe 14 punktów, oświadczył że z Wilhelmem II i z baronami pruskimi, którzy są odpowiedzialni za wojnę, nie chce pertraktować.

W r. 1932 Francja, Anglja, Włochy i Polska znowu mają przed sobą Niemcy z r. 1918, które potępił Wilson.

Rząd baronów pruskich odpowiada: „zasada równości praw jest zasadą bezsporną, — traktat wersalski zobowiązuje mocarstwa, by zredukowały swe zbrojenia“. Jest to prawda i konferencja w Genewie miała właśnie na celu przeprowadzenie redukcji zbrojeń. Chodzi jednak o to, że Niemcy z r. 1932 chcą, według własnego uznania, przeprowadzić własne uzbrojenie, jeśli inni się nie zbroją. Ostatecznie najbardziej żywotną kwestją w sprawie rozbrojenia jest dobra wola Niemiec. Czy chcą one istotnie przeprowadzić ogólne rozbrojenie, czy też uzbrojenie własne? Czy nie dążą one do zupełnego przekreślenia traktatu wersalskiego?

Najpierw klauzule reparacyjne, potem zbrojeniowe, potem klauzule, dotyczące granic, a wreszcie i kolonij. Wszystkie oświadczenia publiczne kanclerza i manifestacje narodowe w ciągu ostatnich paru miesięcy aż nadto dobrze wykazują, że rząd berliński na całej linji odrzuca traktat i uważa go za już nieobowiązujący.

Czy rząd junkrów zgadza się na granice zachodnie Rzeszy? Być może ale co jest pewne, że nie zgadza się on na granice wschodnie. Żądania rewindykacji Gdańska i „kurytarza polskiego“ są coraz bardziej zuchwałe, a niema przecież traktatu, któryby gwarant. bezpieczeństwo Polski wobec Niemiec. Jakże w tych warunkach można przyznać równość praw rządowi, który przygotowuje przywrócenie monarchji, jest militarystyczny i odwetowy? Von Papen mówił niedawno o „misji cywilizacyjnej Niemiec w Europie środkowej, o roli Świętego Cesarstwa Niemieckiego w świecie współczesnym“. Te objawy przypominają „Drang nach Osten“ z przed wojny i świadczą o nowym ataku febry germanizacyjnej.

Oto są obawy, które wyraża francuska opinja publiczna w tym krytycznym momencie. Byłoby rzeczą monstrualną i istotną grozbą wojny w Europie, gdyby konferencja rozbrojeniowa doprowadziła do ponownego uzbrojenia Niemiec.

Gdy się czyta słowa takiego człowieka jak Wickam Steed, który pisze („Sunday Times“ 16. X. 32): „Niemcy są uzbrojone w bardzo silnym stopniu, w przeciągu kilku miesięcy mogą one stać się groźne zarówno na ziemi, jak w powietrzu“, to ma się prawo być niespokojnym i mieć się na baczności.

Naogół Francja sądzi, że konferencja w Genewie może kontynuować swe prace bez Niemiec. Tego zdania są wszystkie partje, nie wyłączając socjalistów. Zarówno „Populaire“ (organ Leona Bluma), jak „La Republique“ (organ socjalistów radykalnych) są zdania, że praca nad organizacją pokoju musi być kontynuowana z Niemcami, albo bez nich.

6-go listopada odbędą się wybory do reichstagu (parlamentu Rzeszy. Państwa zachodnie i sąsiedzi Niemiec, a Polska w pierwszym rzędzie muszą być przygotowane, że przypuszczalnie zwycięży reakcja niemiecka. Trzeba więc czynić wszystko, by reakcja ta nie zagroziła obecnemu stanowi rzeczy w Europie.

Najlepszą odpowiedzią dla baronów niemieckich, byłoby energiczne podjęcie konferencji rozbrojeniowej Im prędzej przyjdzie do możliwych rozwiązań, czy to na podstawie planu Hoovera, czy też nowych projektów Herriota, tem więcej będzie szans na rozbrojenie moralne Niemiec, których szantażowi sprzyjały bardzo powolne pertraktacje w Genewie.

Andre Pierre.

Na dzień oszczędności.

Jeżeli chcemy, aby Polska nowa
Do dawnej swojej wróciła świetności,
Trzeba, rzuciwszy wszystkie próżne słowa,
Wziąć się do pracy i... do oszczędności.

Więc, choć się rzadko grosz w kieszeni błąka
(Na kryzys przecież każdy dziś narzeka),
Idź do K. K. O., zapisz się na członka,
A zrób to zaraz, do jutra nie zwlekaj!

A jeśli żaden grosz ci nie zostaje,
(Co często bywa) — włóż pracę lub talent:
Godzien jest chwały, kto Ojczyźnie daje
Zamiast pieniędzy taki ekwiwalent.

A gdy się włożym już do nowej roli,
Zmieniwszy przedtem charakter niestały,
Przy dobrych chęciach i przy dobrej woli,
Stworzym potrzebne Polsce kapitały.

A wtedy radość znowu się ukaże
I kryzys wreszcie będzie tylko mitem,
Spotykać zaczniesz uśmiechnięte twarze
I błękit nieba będzie znów błękitem!

A gdy już w każdej wiosce będzie szkoła
I wszystka polska dziatwa będzie syta,
Wtedy — po procent należny zawoła
Nas Najjaśniejsza ta Rzeczpospolita!

EUG. DRZAZDŻANKA.

„Przyjdź, Królestwo Twoje!“

W dniu święta Chrystusa — Króla.

Kościół katolicki obchodzi dzisiaj doroczną uroczystość Chrystusa — Króla, ustanowioną przez Ojca św. Piusa XI w celu przypomnienia wiernym o królewskiej godności naszego Mistrza i Zbawiciela.

Już w proroctwach starego testamentu znajdujemy pojęcie Jezusa Chrystusa, jako Króla. Chrześcijaństwo zaś od początku swego istnienia uznawało Jego władzę. Ze wzrostem kultu Eucharystji, myśl społecznego panowania Chrystusa —Króla, w wielu kongresach eucharystycznych szeroko omawiana, znajduje swój wyraz w dziele intronizacji, t. j. poświęcenia Sercu Jezusa rodzin, krajów i ludów. Począwszy, od roku 1876 intronizacja szerzy się w różnych krajach Europy i Ameryki.

W roku 1899 papież Leon XIII poświęca cały ród ludzki Chrystusowi Panu, oddając pod Jego berło narody, zarówno chrześcijańskie, jak i pogańskie. Od r. 1920 sprawa ustanowienia święta Chrystusa — Króla szybko posuwa się naprzód. Wreszcie w grudniu 1925 r. papież Pius XI ogłasza w encyklice „Quas Primas“ uroczyste święto Chrystusa — Króla, wyznaczając ostatnią niedzielę października, jako dzień tego święta.

Święto Chrystusa — Króla to nietylko święto akcji katolickiej, ale przedewszystkiem święto rodziny katolickiej, w której przez intronizację panuje Boski Zbawiciel świata. Jasną rzeczą jest bowiem, że, aby nastąpiło królestwo społeczne Chrystusa, trzeba odnowić rodzinę chrześcijańską. Wartość narodu mierzy się wartością rodziny. Rodzina jest źródłem życia, pierwszą szkołą dziecka. Jeżeli źródło życia narodowego będzie zepsute, cały naród zginie.

Chrystus winien więc zająć miejsce przy ognisku domowem, miejsce honorowe — bo jest Królem, miejsce serdeczne — bo jest Przyjacielem i chce panować przez miłość. Idea Chrystusa chcąc panować nad całem społeczeństwem, musi przedewszystkiem panować nad rodziną.

Myślą przewodnią tegorocznego święta Chrystusa — Króla jest hasło: „Walka z bezwstydem i pornografją w druku i obrazach“. Łączy się to z ideą odnowienia rodziny chrześcijańskiej o tyle, że w każdej rodzinie, w każdym narodzie potrzeba jak najwięcej etyki. Tylko narody moralnie zdrowe ostaną się wśród trudności dziejowych i tylko jednostki o wysokim poziomie etycznym spełnią w życiu rodziny, w życiu narodu wybitniejszą rolę. Nietylko bowiem dobro duszy, lecz i szczęście narodów wymaga naprawy obyczajów.

Związki zawodowe organizują

pomoc dla strajkujących w fabryce Schöna w Sosnowcu.

KONFERENCJA W INSPEKTORACIE PRACY. — OPIEKA NAD DZIEĆMI STRAJKUJĄCYCH MATEK.

Strajk w fabryce włókienniczej C. G. „Schöna“ w Sosnowcu, jaki wybuchł 3 dni temu na tle projektowanej 20-procentowej obniżki plac robotniczych, trwa w dalszym ciągu i narazie niema **żadnych widoków, aby mógł być zlikwidowany.**

Jak to już donosiliśmy, robotnicy nie chcą nawet słyszeć o żądaniu dyrekcji, a ze swej strony wysuwają warunek 5-proc. obniżki.

Interwencja delegacji robotników w ministerjum opieki społecznej w Warszawie nie odniosła żadnego skutku, w ministerjum bowiem oświadczono delegatom, **że dopóty mowy o interwencji być nie może, dopóki strajk nie będzie zlikwidowany.**

Z 700 strajkujących robotników, **554 jest objętych strajkiem włoskim.** Onegdaj jeden z robotników zachorował i odwieziony został karetką pogotowia do szpitala. Dziesięciu robotników zasłabło w fabryce. Lekarz udzielił im pomocy. Czterech robotników zwolnionych onegdaj zostało **przez komitet strajkowy, który pozostaje pod kierownictwem sekretarzy związku włókienniczego i związku klasowego.**

Robotnicy pilnują maszyn, utrzymując je w należytym porządku. — Dyrekcja zwróciła się onegdaj do komitetu strajkowego z prośbą o **danie ludzi do ładunku na wagony wełny przeznaczonej do Bielska.** — Ponieważ było to pilne zamówienie, komitet przychylił się do prośby dyrekcji. Po załadowaniu wełny robotnicy z powrotem przystąpili do strajku.

W drugim wypadku, kiedy dyrekcja zażądała robotników do ładunku wełny, przeznaczonej do Łodzi, komitet **nie udzielił zezwolenia, ponieważ okazało się, że zamówienie nie jest pilne.**

Wczoraj inspektor pracy w Sosnowcu wezwał członków komitetu strajkowego na konferencję i zakomunikował, że ministerjum **nie będzie interwenjowało w zatargu jeśli strajk nie będzie zlikwidowany.**

Członkowie komitetu oświadczyli, że zlikwidować strajku nie mogą, ponieważ dyrekcja żąda **20-proc. obniżki płac, na co robotnicy nigdy się nie zgodzą.**

W dniu wczorajszym dyrekcja fabryki również zwróciła się do komitetu proponując **likwidację strajku i rozpoczęcie pertraktacyj.** Komitet jednak postawił warunek, że zgodzi się na likwidację strajku, jeżeli dyrekcja, w myśl żądań robotników, **cofnie swą decyzję do 20-proc. obniżki płac,** w przeciwnym razie robotnicy jednogłośnie wypowiadają się **za dalszem kontynuowaniem strajku.**

Onegdaj, jak również w dniu wczorajszym przed fabryką gromadziły się rodziny strajkujących, wśród których znajdowały się **dzieci strajkujących matek-wdów.** Dzieci te, pozostawione w domu bez opieki z płaczem prosiły swe matki o powrót do domu.

Komitet strajkowy zorganizował doraźną opiekę nad dziećmi, pozostawionemi bez opieki.

Wczoraj wieczorem odbyło się zebranie przedstawicieli **chrześcjańskich związków zawodowych, które miało na celu zorganizowanie pomocy** dla strajkujących robotników i ich rodzin, pozostawionych bez opieki.

Walka o suchy kęs chleba w fabryce C. G. Schön w Sosnowcu.

Strajk włoski od 26 b. m. trwa.

Wiemy już, że w fabryce firmy C. G. Schön wybuchł strajk włoski. Uchwała zapadła na zebraniu w sali klasowych zw. zawod. przy ul. Marjackiej 1, gdzie zebrało się około 600 osób. Trzeba było posłuchać strasznych skarg, które płynęły z piersi zrozpaczonych robotnic.

Oto jedna w mowie przerywanej płaczem spazmatycznym, mówi: Syn mój wrócił z wojska i pracy znaleźć nie może. Muszę go utrzymywać. Ale z czego? Zarabiam 3 zł. na dniówkę, a pracuję 2 — 3 dni w tygodniu. Teraz chcą mi obniżyć płacę o 30 procent. Cóż ja pocznę? jak wyżyję z tego?!?

Druga mówczyni, młoda wdowa, obarczona trojgiem dzieci żali się głosem serdecznym: Przy dzisiejszym zarobku umieramy powoli z głodu. Kilka razy rozpacz pchała mię do samobójstwa. Przemogłam się jednak i postanowiłam, że raczej umrę przy warsztacie, a nie pod tramwajem. Jeżeli obetną zarobki o 30 proc., śmierć nasza z głodu jest pewna...

Zabiera głos młoda dziewczyna. Szloch ściska jej gardło... Zagrożona jestem gruźlicą — mówi, kurz z wełny poderwał mi zdrowie, a z braku odżywiania choroba robi postępy szybkie. Trafia mi się zamąż. Ale czyż mogę się zgodzić? Przecież potomstwo którebym na świat wydała, byłoby szkodą i ciężarem społeczeństwa, a nie filarem jego...

Takich skarg płynęły dziesiątki, wyciskając łzy z oczu obecnych na zebraniu. Nic też dziwnego, że gdy starania i zabiegi w inspektoracie pracy sekretarzy związkowych p. Łatkowskiego ze zw. klasowego i p. Rzepy ze zw. „Praca“ nie odniosły skutku, jednogłośnie postanowiono prowadzić strajk włoski aż do zwycięstwa.

Z zebrania bibljoteki dla wszystkich w Dąbrowie.

W ubiegły czwartek odbyło się walne zebranie członków towarzystwa kulturalno - oświatowego im. H. Kołłątaja w Dąbrowie, które prowadzi bibljotekę dla wszystkich. Przewodniczył zebraniu inż. L. Berbecki, sekretarzował prof. Brzeziński.

Referat na temat „Człowiek i książka“ wygłosił prof. Nawrocki. Sprawozdanie z działalności zarządu i komisji bibljotecznej referowała p. Berbecka. Ze sprawozdania wynika, że bibljoteka liczy 6570 tomów, z których część stanowią książki naukowe, reszta — beletrystyczne i dla młodzieży.

Z bibljoteki korzystało 740 osób, w tem 70 proc. młodzieży szkół średnich, powszechnych i zawodowych.

W dyskusji wyłonił się projekt utworzenia komunalnego związku do spraw oświatowych, do którego należałyby wszystkie instytucje oświatowe.

Zarząd bibljoteki zajmie się tą sprawą.

Omawiano również sprawę rozszerzenia i normalizacii czytelnictwa w Dąbrowie.

Do zarządu zostali ponownie przez aklamację wybrani pp.: *L. Nowak — prezes, J. Berbecka, C. Kozłowska, J. Około-Kułakowa, Fr. Bąbczyńska, W. Balcerowski i Brzeziński.*

KRONIKA

KALENDARZYK.

Październik 30 Niedziela

Dziś Klaudjusza

Jutro: Wolfganga

Wschód słońca: 6.31

Zachód słońca: 4.24

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela, 30 października.

10.00. Program na dz. bież. 10.05 Nabożeństwo z Poznania. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Urz. kom. PIM. 12.15. Poranek szkolny z Filh. Warsz. 13.00. Tr. z Poznania. 14.00. Kom. roln. 14.05. Konkursy drobiowe. 14.25. Płyty. 14.40. Konjunktury drzewne. 15.00. O celach i organizacji I-go tyg. roln. w Polsce. 15.15. Płyty. 15.25. Aud. żołnierska. 16.00. Aud. dla młodzieży 16.30. Płyty. 16.45. Wiad. przyjemne i pożyteczne. 17.00. Płyty. 17.55. Program na dz .nast. 18.00. Muzyka lekka 18.55. Rozmaitości. 19.20. Kom. Tow. Zach. do Hod. koni w Polsce. 19.25. Słuchowisko ze Lwowa. 20.00. Koncert popul. 20.50. Wiad. sport. 21.00. D .c. koncertu. 22.00. Muzyka tan. 22.55. Urz. kom. PIM. i kom. policyjny. 23.00. Muzyka taneczna.

KATOWICE.

Niedziela, 30 października.

10.05. Naboż. z Poznania. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz. nast. 12.10. Kom. meteor. z Warsz. 12.15. Poranek symf. z Warsz. 13.00. Poświęcenie Pomnika N. Serca Jezusowego z Poznania. 14.00. Kom. roln. 14.05. Chrystus Król a czasy obecne. 14.25. Płyty. 14.40. Odczyt z Warsz. 15.00. Intermezzo muz. 15.20. Aud. z Warsz. i Lwowa. 16.00. Książka i kultura społeczeństwa. 16.45. Tr. z Warsz. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 18.55 Rozmaitości. 19.10. Bery i bojki śląskie. 19.25. Słuch. ze Lwowa. 20.00. Koncert z Warszawy. 20.50. Wiad. sport. 21.00. D .c. koncertu. 22.00. Program na dz. nast. 22.05. Kom. sport. 22.10. Tr. z Warsz. 23.00. Muzyka tan.

WARSZAWA.

Poniedziałek, 31 października.

11.40. Codz. Przegląd Pras. Polsk. 11.50. Kom. meteor. dla kom. lotniczej. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Program na dz .nast. 12.10. Płyty. 13.20. Urz. kom. PIM. 15.40. Kom. gospod. 15.55. Przegląd kom. 16.00. Skrzynka poczt. 16.15. Francuski. 16.30. Płyty. 16.40. Socjalizm niepodległościowy w Polsce. 17.00 Utwory fortep. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Płyty. 18.20. Aud. Dnia Oszczędności. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Skrzynka roln. 19.30. Na widnokręgu 19.45. Pras. Dz. Radj. 20.00. Koncert popularny. 21.10. Wiad. sport. 21.15. Dod. do Pras. Dz. Radj. 21.20. D .c koncertu. 22.00. Skrzynka poczt. 22.15. Muz. tan. 22.55. Urz. kom. PIM. i kom. policyjny. 23.00 Muzyka tan

TEATR MIEJSKI w SOSNOWCU.

Dziś w niedzielę popołudniu o godz. 4-ej, po cenach popularnych od 49 gr. do 2.49 zł. „Miljony i miłość“, świetna, pełna humoru i kapitalnych sytuacyj farsa w 3 aktach Pawła Franka.

Dziś w niedzielę wieczorem o godz. 8.15, poraz drugi głośna komedja Stefana Krzywoszewskiego „Panienka z dancingu“ z p. Haliną Drohocką i dyr. Tańskim na czele. Ceny zwykłe od 90 gr. do 2.49 zł.

W niedzielę i święta kasa teatru czynna od godz. 11 do 1-ej i od 3-ej popoł.

W poniedziałek, 31. X. — „Panienka z dancingu“. Ceny popularne od 49 gr. do 2.49 zł.

We wtorek wieczorem o godz. 8.15 koncert Aleksandra Unińskiego.

Z KIELC.

(k) Ze zw. **techników.** Zarząd oddziału kieleckiego związku techników R. P. prosi wszystkich techników wszelkich specjalności, jak: mechaników, elektrotechników, chemików, mierniczych, budowniczych, drogowców, hydraulików i t. p., nie zrzeszonych w tej organizacji, by pomogli w sporządzaniu ewidencji zawodu technicznego, pracującego na terenie Kielc i w sąsiednich powiatach.

W tym celu uprasza się o podawanie adresów, specjalności i ewentualnego pozostawania bez pracy pod adresem: Oddział kielecki związku techników R. P., ul. Bodzentyńska nr. 33.

Jednocześnie zarząd zawiadamia, że w najbliższym czasie zostanie otwarta przy oddziele kieleckim czytelnia pism technicznych.

(k) **Tajemnicze zabójstwo 45-letniej kobiety.** Policja otrzymała zameldowanie, że we wsi Krzyżanowice, gm. Zagość, pow. pińczowskiego, trzej nieznani narazie osobnicy wystrzałem z rewolweru zabili Zofję Kowalską, lat 45.

Przyczyny zabójstwa Kowalskiej narazie trudno ustalić.

(k) **Napad w lesie.** W lesie pod wsią Unewel, pow. opoczyńskiego, 3 osobników napadło na Kusiaka Edwarda, któremu zrabowali 13 zł. i jesionkę, poczem zbiegli.

(k) **Bohaterowie przestrzeni.** Miłośników kina czeka wielkie święto. Już wkrótce na ekranie kina „Czwartak“ ukaże się superfilm p. t. Sterowiec LA. 3, który uzyskał miano największego filmu świata.

Film ten, cieszy się wszędzie niebywałem powodzeniem, a swą brawurową grą artystów zachwyca publiczność.

Sterowiec L. A. 3, ukaże się wkrótce w „Czwartaku“, który zyskał już miano najlepszego i najsympatyczniejszego kina w Kielcach.

—ooo—

Z SOSNOWCA.

(s) **Katolickie towarzystwo polek w Sosnowcu i na Pogoni** wzywa wszystkie członkinie, aby się stawiły o godz. 10.30 w domu katolickim, a o godz. 3 popoł. w kościele na Pogoni, w celu wzięcia udziału ze sztandarem w uroczystem nabożeństwie ku czci Chrystusa-Króla.

(s) **Powstańcy śląscy!** Zarząd miejscowej grupy wzywa was o punktualne stawienie się w lokalu przy ul. Wawel 1 (państw. sem. męskie) we wtorek, tj. w dzień wszystkich św., o godz. 9-tej przed południem, skąd nastąpi wymarsz na cmentarz w celu złożenia wieńca poległym kolegom.

(s) **Zwolnienie więźniów z więzień zagłębiowskich na mocy ustawy amnestyjnej.** W związku z ogłoszoną ustawą amnestyjną zwolnionych zostało z więzienia sosnowieckiego 38 więźniów, tj. około 30 proc.

W tym samym mniejwięcej stosunku zwolniono więźniów w Będzinie. Przeważnie są to więźniowie śledczy.

(s) **Zebranie emerytów kolejowych.** Dnia 3 listopada, o godz. 6.30 wiecz. w lokalu domu katolickiego w Sosnowcu, odbędzie się ogólne zebranie członków czynnych i emerytów zjednoczenia kolejowców polskich w Sosnowcu.

Na zebraniu sprawę emerytów referować będzie p. Lenkiewicz, przedstawiciel głównego zarządu emerytów w Warszawie.

(s) **Zmiana w „Pracy Polskiej“.** W Ostrowcu odbyły się wybory zarządu głównego związku „Pracy polskiej“.

Miejsce prezesa zarządu centralnego inż. Raźniewskiego zajął inż. Michel.

(s) **Stow. pań miłosierdzia,** Nowy Sielec. Zebranie pań czynnych odbędzie się 31 bm. o g. 16 w salce parafjalnej. Wszystkie panie prosimy o łaskawe przybycie.

(s) **Klub ml. pol. im. marsz. J. Piłsudskiego** przy hucie Milowice w Sosnowcu urządza dziś w sali ochronki przy hucie Milowice tańcówkę dla członków i sympatyków. Początek o g. 6-ej wiecz.

(s) **„O tak zwanym djalekcie kulturalnym języka polskiego“.** Pod powyższym tytułem p. Marjan Dobrowolski wygłosi w niedzielę, dn. 30 bm. pogadankę w lokalu związku nauczycielstwa (Dęblińska 13), o godz. 11 rano.

Wstęp dla członków i wprowadzonych gości — bezpłatny.

SAMOBÓJCA POD KOŁAMI POCIĄGU W SOSNOWCU.

Onegdaj w godzinach wieczorowych, na torze kolejowym obok „Radochy“ w Sosnowcu znaleziono zwłoki jakiegoś mężczyzny, któremu koła wagonów zmiażdżyły czaszkę.

Powiadomiono policję, która ustaliła, że jest to 23-letni Henryk Baczyński, zam. w domach kolejowych na Radosze.

Śledztwo ustaliło, że Baczyński, będąc w stanie silnego rozstroju nerwowego, *rzucił się pod koła przejeżdżającego pociągu.*

Powodem rozpaczliwego kroku była nieuleczalna choroba *św. Wita, na jaką denat cierpiał już od dłuższego czasu.*

Z BĘDZINA.

(b) **Komitet obchodu 11 listopada w Grodźcu.** W lokalu gminy Grodziec, odbyło się onegdaj zebranie, celem utworzenia komitetu obchodu 11 listopada. Przewodniczył zebraniu p. A. Czarnecki, sekretarzował p. Fr. Strojny.

Po dyskusji na temat urządzenia tej uroczystości powołano do życia komitet wykonawczy, w skład którego weszli pp.: Al. Czarnecki — przewodniczący, P. Lipczyk — zastępca, Fr. Strojny — sekretarz, St. Kempa — skarbnik oraz członkowie: T. Dobrowolski, B. Imiołczyk, J. Gołąb, M. Augustyn, M. Pilarski, A. Stelmachówna.

Przewodniczącym sekcji finansowej został wybrany p. Kempa, artystycznej p. Gołąb, propagandowej p. Dobrowolski. Prace sekcji pochodowej powierzono miejscowej komendzie garnizonu straży ogniowych.

Zaprojektowano następujący program uroczystości: dnia 13 listopada, o godz. 6 rano — pobudka, o godz. 11 — nabożeństwo w miejscowym kościele, poczem pochód wyruszy do płyty Nieznanego Żołnierza, przemówienie i rozwiązanie pochodu, wieczorem zaś uroczysta akademja.

(b) **Tow. „Solvay“ w Grodźcu redukuje 80 robotników.** Towarzystwo „Solvay“ w Grodźcu z dniem 1 listopada z braku zamówień ma zredukować 20 robotników i 60 robotników z kamieniołomów.

(b) **Dożywianie dzieci w Tąpkowicach.** Dnia 23 bm. odbyło się zebranie rodzicielskie w szkole powszechnej w Tąpkowicach pod przewodnictwem kier. szkoły p. Wandy Pokutyńskiej w sprawie dożywiania dzieci. Zebrani z uznaniem przyjęli powyższy projekt, wyrażając chęć współpracy.

Z pośród zebranych wyłoniono komisje klasowe, których celem będzie zdobywanie funduszów na dożywianie. Na powyższy cel postanowiono urządzić kilka imprez, z których pierwsza odbędzie się dnia 31 bm. w „dniu oszczędności“, a więc jutro.

Lektorjum dla bezrobotnych w Sosnowcu.

Nauczycielstwo, zgrupowane w kole środowiskowem, zamierza wejść w kontakt ze sferą bezrobotnych i służyć im swemi siłami, przez wykłady naukowe z różnej dziedziny nauki i sztuki oraz życia gospodarczego. Powstaje przeto w Sosnowcu lektorjum publiczne, z którego korzystać może bezpłatnie każdy obywatel.

Uroczyste otwarcie lektorjum odbędzie się w środę dnia 9 listopada o godzinie pół do ósmej wieczór w Kuźnicy przy ul. Warszawskiej 22.

Narazie lektorjum otwarte będzie raz na tydzień, zawsze we środy. O ile słuchacze wyrażą życzenie, aby wykłady, przynajmniej w okresie zimowym odbywały się częściej, do tego życzenia komitet się zastosuje.

Kierownikiem lektorjum jest prof. Andrzej Majewski, członkami komitetu dyr. Antoni Ledwos i kier. Antoni Gębicki, prezes ZPN. oraz prezes koła środowiskowego dyr. W. Mazur.

Współpracę swoją w wykładach na lektorjum przyrzekli pp. dyr. Kaczkowski, dyr. Ledwos, inps. Błasiński, dr. Ryder, dr. Osiński, dr. Welfe, prof. Wyspiański, dyr. Mazur, kier. Gębicki, kier. Majerczyk, prof. Szella, prof. Kajfasz, prof. Błaszczyk, prof. Lasota, prof. Nytko, dyr. Rogójski, z kasy komunalnej sekr. Narbutt z sejmiku, ref. rolny Żmijewski, instr. rolny Sternik, prof. Dehnelówna, nacz Nawrocki, prof. Czubaty, Bilowicz, Niweliński, naucz. Tryburcy, Szymańska, Wesołowski, prof. Wolska, razem 28 osób.

Czwarty dzień procesu przeciwko 44 komunistom w sądzie okręgowym w Sosnowcu.

SĄD PRZERWAŁ ROZPRAWĘ DO 5-GO LISTOPADA B. R.

Po dramatycznych scenach, jakie miały miejsce w procesie przeciwko 44 komunistom w związku z atakiem serca oskarżonego Józefa Knieji, podczas obciążających go zeznań b. sekretarza dzielnicowego komitetu partji komunistycznej, sąd zakończył badanie świadków obrony.

W toku zeznań świadków okazała się konieczność zażądania akt z prokuratury sądu okręgowego w Łodzi, dotyczących oskarżonego Romana Szczęśnika, oraz dodatkowego zbadania świadków z Kielc, Zagórza i Będzina, którzy z różnych powodów nie stawili się na rozprawę.

O godz. 2-ej pop. przewodniczący wiceprezes Wolski ogłosił w tym celu przerwanie procesu do dnia 5 listopada b. r.

Z DĄBROWY.

(d) **Spłoszony koń wybił dyszlem w tramwaju 7 szyb.** Onegdaj w południe na ulicy Sobieskiego w Dąbrowie miał miejsce wypadek, który tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie spowodował ofiar w ludziach.

Kiedy do mijanki na ulicy Sobieskiego dojeżdżał tramwaj, równolegle z nim jechała furmanka z woźnicą J. Krajcerem z Dobieszowic. W pewnej chwili koń się spłoszył i dyszlem furmanki wybił w tramwaju 7 szyb.

Wśród pasażerów powstała formalna panika. Z pośród jadących pokaleczeni zostali odłamkami szkła dwaj pa-

(d) **Wybory mężów zaufania na kop. „Flora“.** W dn. 8 listopada br. na kopalni „Flora“ odbędą się wybory mężów zaufania. Dotychczas zgłosiły listy: „Praca Polska“ i centralny związek górników.

(d) **Druga wizyta kasiarzy w Zagłębiu.** Onegdaj w nocy kasiarze rozpruli rakiem w kasie chorych w Dąbrowie kasą ogniotrwałą, w której znajdowało się 1685 zł.

Pieniądze oczywiście znikły. Zdaje się, że są to ci sami specjaliści, którzy po rozpruciu kasy w Wojkowicach Komornych zabrali 600 zł.

Z CZELADZI.

(c) **Z policji.** Za słowną zniewagą przodownika policji została pociągnięta do odpowiedzialności Aniela Nowakowa z Czeladzi.

(c) **Pomoc żebrakom w Czeladzi.** Komitet niesienia pomocy biednym i bezrobotnym w Czeladzi chcąc przyjść z pomocą żebrakom wydrukował bloczki z kwitami (50 sztuk w każdym) 2, 3 i 5-ciogroszowemi, na podstawie których żebracy będą mogli otrzymywać obiady z kuchni. Kwity te nabywane są przez mieszkańców Czeladzi b. chętnie.

Wprowadzenie kwitów posiada duże znaczenie, gdyż tym sposobem zostanie wyeliminowana żebranina, traktowana przez niektóre jednostki, jako uboczne źródło dochodu.

Z ZAWIERCIA.

(z) **Uruchomienie szpitala w Żarkach.** W związku z szerzącą się epidemją tyfusu na terenie gminy Żarki oraz w sąsiednich gminach, rada gminy Żarki na jednem z posiedzeń postanowiła uruchomić na terenie Żarek szpital epidemiczny. Opiekę lekarską sprawować będzie dr. Pajchel.

Niezbędny inwentarz dla szpitala otrzyma urząd gminy z wydziału powiatowego. W tej samej miejscowości otwiera się jednocześnie przychodnię dla dzieci jaglicznie chorych. Zaznaczyć należy, że otwarcie przychodni przyniesie niewątpliwie b. dużą oszczędność dla całego powiatu zawierckiego. Do tego czasu dzieci chore na jaglicę, wysyłane być musiały do specjalnych zakładów, w których koszta utrzymania jak również opieka lekarska opłacane były dość drogo. W tej chwili nie tylko odpadną koszty wysyłki, ale i utrzymania, gdyż chorzy nie będą potrzebowali tam pozostawać, ale tylko dojeżdżać na stałe leczenie ambulatoryjne. Przychodnia ta, będzie jedyną placówką leczniczą, nie tylko na terenie powiatu, ale i miasta.

(z) **Dzień oszczędności.** W tych dn. z inicjatywy starosty Konopackiego odbyło się organizacyjne zebranie komitetu „Dnia oszczędności“. Na skutek zaleceń województwa powołany został do życia stary komitet dla propagowania oszczędności. W skład komitetu weszli pp. starosta Konopacki, dyr. A. Erbe, ks. kan. B. Wajzler, ks. Strugała, inż. pow. Sowiński, dyr. gimn. Nowiński, dyr. sem. H. Jakliczowa, W. Karszewska, dyr. gim. żeń. H. Malczewska, insp. szkolny Kucharczyk, kier. szkoły Miller, kier. szkoły Miśniak, prof. K. Badowski, dr. Michnowski, Z. Olszewski z Myszkowa, dyr. KKO. L. Masłowski, Szwarc. Zadaniem komitetu będzie stale propagowanie oszczędności wśród młodzieży szkół powszechnych, średnich, organizacyj zawodowych, społecznych i t. d. Jutrzejszy „dzień oszczędności“ zapowiada się w powiecie nieco skromniej, aniżeli w roku ubiegłym. Komitet propagowania stałej oszczędności ograniczył się do wysłania do wszystkich szkół w powiecie materjału propagandowego, w postaci, specjalnych afiszów, ulotek, nawołujących nie tylko młodzież szkolną ale całą ludność do stałej oszczędności. Pozatem w mieście, w kioskach świetlnej reklamy związku inwalidów poumieszczane będą reklamy z fotografją gmachu KKO., oraz afisze, nawołujące społeczeństwo do oszczędności.

(z) **Uruchomienie świetlicy ZZZ.** W tych dniach rada powiatowa ZZZ. przystąpiła do gruntownego remontu posiadanego obecnie lokalu, zamierzając w pierwszym rzędzie urządzić wzorową świetlicę, z której korzystać będzie związek młodzieży „Orlę“, oraz organizacje robotnicze, wchodzące w skład rady pow. Z. Z. Z.

Z OLKUSZA.

(ol) **Propaganda „Dnia oszczędności“ w Olkuszu.** Z inicjatywy komunalnej kasy oszczędności w Olkuszu, zorganizowany został w Olkuszu komitet obchodu „Dnia oszczędności“. W skład ścisłego komitetu wchodzą pp.: starosta Stamirowski (przewodniczący), burmistrz m. Olkusza Majewski, dyrektorzy i kierownicy szkół olkuskich pp. Zbiegowa, Kurzejowa, Majewski, Berczowski i Nocoń, oraz zarząd komunalnej kasy oszczędności pp.: Piechowicz, Machnicki i Ostachowski.

Według ustalonego programu, w dniu 31 bm., tj. jutro, Olkusz przybierze wygląd świąteczny, miasto udekorowane zostanie flagami, a popołudniu o godz. 6-ej nadane będą na rynku olkuskim audycje propagandowe z Warszawy, m. in. przemówienie prezesa PKO. Grubera, śpiewy itp.

Ze względu na dzień świąteczny we wtorek, program obchodu przedłużony zostanie do 4 listopada włącznie, aby dać możność uczącej się młodzieży wysłuchania pogadanek i odczytów na temat oszczędności i zachęcić ją do oszczędzania. Komitet obchodu „Dnia oszczędności“ największą uwagę zwrócił przy obecnej propagandzie oszczędnościowej na młodzież szkolną.

Do współpracy w propagandzie oszczędnościowej, komitet zaprosił przedewszystkiem nauczycielstwo za pośrednictwem władz szkolnych, oraz wszystkie organizacje kulturalno - oświatowe.

Wszelki materjał propagandowy dostarczyła komunalna kasa oszczędności w Olkuszu.

Wyrok w wielkim procesie komunistycznym w Kielcach.

Dziwna rola sowieckiego czerwonego krzyża w Polsce.

W sądzie okręgowym w Kielcach, jak już donosiliśmy, toczył się wielki proces komunistyczny przeciwko 24 oskarżonym o komunizm. Proces trwał 5 dni.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes sądu okręgowego Kowalski, oskarżał wiceprok. Lejman, bronił adw. Honigwill z Warszawy i Stefan Cichowski z Kielc.

Na ławie oskarżonych zasiedli między innymi wybitni członkowie K. P. P. z Kielc i okolicy, oskarżeni o działalność wywrotową, których ujęto podczas wielkiej likwidacji komunizmu, jaką władze bezpieczeństwa przeprowadziły w styczniu br. na całym terenie województwa kieleckiego.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, oraz po wyłączeniu sprawy Wincentego Jamroza do czasu jego wyzdrowienia, sąd przystąpił do przesłuchania świadków, których zeznania mocno obciążały oskarżonych.

W toku rozprawy wyszło na jaw, że oskarżeni utrzymywali ścisły kontakt z delegatką sowieckiego czerwonego krzyża na Polskę, p. Stefanją Sępołowską, zam. w Warszawie, która, jak wynika z zeznań policji opiekowała się oskarżonymi oraz dopomagała im materjalnie. Jest to dowód, że sowiecki czerwony krzyż poza swą zwykłą misją uprawia w Polsce propagandę na rzecz Sowietów.

Inne zeznania świadków, mimo że mocno obciążały oskarżonych, naogół były nieciekawe.

Po przemówieniu stron, sąd udał się na naradę i w piątek popołudniu ogłosił wyrok, mocą którego skazani zostali: **Antoni Grygierczyk,** znany policji pod pseudonimem „Bartosz“ i **Leon Kozłowski,** kandydat na posła do sejmu podczas ostatnich wyborów z listy „jedności robotniczo-chłopskiej“, ostatnio pełniący funkcję sekretarza okręgowego Mopru, — **po 6 lat ciężkiego więzienia; Gedala Rubinsztajn, Stefan Kozłowski, Aleksander Suchanek i Stanisław Dorlik po 4 lata ciężkiego więzienia; Sztajman Zysia i Berek Pożycki — po 3 lata ciężkiego więzienia; Chaja Różycka, Michel Płótno, Symcha Wasser — po 2 lata i Zygmunt Małagoski, Władysław Dorlik, Jan Gruszka — po 1 roku.**

Pozostałych oskarżonych sąd z powodu braku dostatecznych dowodów winy uniewinnił.

Banda świętokradców obrabowała kościół parafjalny w Lipsku, pow. iłżeckiego

PASTWĄ RABUSIÓW PADŁA MONSTRANCJA I 5 KIELICHÓW ZŁOTYCH.

Onegdaj zapomocą włamania, banda świętokradców dostała się do zakrystji kościoła parafjalnego w Lipsku, pow. iłżeckiego, skąd z niezamkniętej szafy skradziono: dużą monstrancję w promieniach posrebrzaną, oraz 5 kielichów złoconych, w tem jeden starożytny i drogocenny kielich, ofiarowany przez ks. Henryka Radomińskiego, oraz kielich ofiarowany przez tamtejszych obywateli Stępnika, Wrońskiego i innych.

Poza tem łupem świętokradców padła duża puszka pozłacana, 1 mała czasza i 3 pateny pozłacane.

Po spłądrowaniu zakrystji świętokradcy dostali się do kościoła, gdzie z tabernakulum głównego ołtarza skradli puszkę, po uprzedniem wysypaniu z niej komunikantów.

Wartość skradzionych przedmiotów wynosi kilka tysięcy złotych.

Po dokonaniu kradzieży sprawcy pod osłoną nocy uszli bezkarnie, lecz policja jest już na ich tropie.

ZE SPORTU.

O mistrzostwo klubów robotniczych.

ZAGŁĘBIE (Dąbrowa) — JEDNOŚĆ (Król-Huta) 3:2 (2:1).

W Dąbrowie odbyły się wczoraj zawody o mistrzostwo Polski południowej klubów robotniczych, między Zagłębiem“ z Dąbrowy a RKS. „Jedność“ z Król-Huty. Zawody zakończyły się pełnym sukcesem „Zagłębia“, który pokonał gości w stosunku 3:2.

Gra ładna, stała na dość wysokim poziomie technicznym.

W pierwszej połowie lekką przewagę mieli ślązacy. Zagłębie jednak uzyskuje prowadzenie ze strzału **Bogdanowa.** W niedługim czasie wyrównuje z rzutu karnego **Flanula II.** Ataki zagłębian stają się niebezpieczne pod bramką i wreszcie **Cabaj** podwyższa wynik do 2:1 dla miejscowych.

Po przerwie, mimo przewagi „Zagłębia“ ślązacy wyrównują ze strzału **Wyszki.**

„Zagłębie“ gra nadal bardzo ambitnie i na minutę przed końcem **Pękalski** strzela zwycięską bramkę.

Przy stanie 3:2 dla gospodarzy sędzia p. **Mazur** (b. dobry) odgwizduje zawody.

Dziś w Król-Hucie odbędą się zawody rewanżowe. O ile „Zagłębie“ zwycięży w Król-Hucie, wówczas grać będzie o mistrzostwo Polski klubów robotniczych z „Widzewem“.

ROZGRYWKI TENISOWE „HAKOAHU“.

Wczoraj odbyły się dalsze rozgrywki tenisowe „Hakoahu“ będzińskiego. W **grze pojedyńczej panów wyniki są następujące:** Helberg — Heller 6:2, 2:6, 6:2, W. Buchwaic — Ullert 6:0, 6:0.

Półfinały gry mieszanej: Szwarcbaumówna, Helberg — Landauowa, Heller 6:0, 6:0, Grundmanowa, Barenblatt — W. Buchwaic, Białystokówna 0:6, 6:4, 7:5.

Finał gry mieszanej: Szwarcbaumówna, Helberg — Barenblatt, Grundmanowa, został z powodu ciemności przerwany przy stanie 6:3.

Dalszy ciąg rozgrywek odbędzie się dziś.

DĄBROWIANKA — ZEW.

Dziś na boisku w Niemcach o godz. 14.45 odbędą się zawody koleżeńskie miedzy KS. „Dąbrowianką“ a TS. „Zew“

Przedmecz o godz. 13-ej. KS. Makabi (Strzemieszyce) TS. Zew II (Niemce).

—ooo—

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Robociarzowi z fabr Schöna. Pańskie groźby nas nie rozczulają. Zawsze piszemy tak i to, co uważamy za słuszne. Niech sobie pan to zakonotuje.

KSAWERY MONTEPIN.

BRATOBÓJCA

Romans.

61.

— Więc jakeście weszli?

— Ja podstawiłem ręce Magloirowi, kataryniarzowi, który przeskoczył przez parkan, i otworzył nam. Chcąc uratować, o ile byłoby możebne, książki i kasę pana Verniere, rzuciliśmy się ku płonącemu domowi. W chwili, gdyśmy już byli blisko, zatrzymaliśmy się, widząc przed nami dwa trupy... pana Verniere i odźwiernej.

— Czyście zdołali uratować książki i kasę?

— Nie, na nieszczęście. Wiatr gwałtowny rozszerzał pożar.. Dach runął, przygniatając wszystko swemi szczątkami.

— Czy oprócz odźwiernej pan Verniere nie miał służącej?

— Miał służącą Magdalenę.

— Czy znajdowała się w domu?

— Nie wiem.

— Czy kto spał w fabryce?

— Parobek w stajni przy koniach ale boję się, czy nie zginął w pożarze bo tego wieczora biedaczysko był potężnie pijany.

— Czy konie uratowano?

— Nie, panie... i to zdaje się dowodzić, że i parobek nie żyje... bo gdyby żył, byłby otworzył drzwi od stajni. Ach panie, co to za nieszczęście... Pan Verniere zabity i ze dwustu robotników bez zarobku, bez chleba i to podczas zimy!

Klaudjusz Grivot grał wzruszenie z prawdziwym talentem. Nawet przenikliwszy od komisarza nie był by się domyślił obłudy.

XXI.

Magloire pozostawał w pokoju odźwiernej.

Tuląc do siebie małą Martę, której łzy nie ustawały, patrzył okiem zasmuconem, jak doktór przewiązywał straszną ranę na czole pani Sollier. Wreszcie odważył się zapytać:

— Czy pan doktór ma jakie widoki ocalenia jej?

— Nie mam wcale, chyba. że nastąpi prawdziwy cud umiejętności chirurgicznej, odpowiedział doktór. Ja przyznaję się do niemożebności, lecz w szpitalu św. Ludwika, dokąd każą ją przewieźć, znajdzie się ręka pierwszorzędnego specjalisty, który może uczynić ten cud...

— Więc pozostaje jeszcze promyk nadziei?...

— Nadziei bardzo słabej... Dalby Bóg, ażeby nie spełzła na niczem.

Z merostwa przyniesiono lektykę. Włożono w nią Weronikę i udano się w drogę do szpitala.

Martę zaprowadził Magloire do pani Aubin, poczem poszedł do palącej się fabryki, do której właśnie zajechali prokurator i sędzia śledczy Daniel Savanne.

Magloire zobaczywszy urzędników, odsunął się trochę na stronę, nie tak daleko jednak, aby nie mógł słyszeć, co mówią.

Daniel Savanne rozejrzał się wokoło zasmuconemi oczyma. Potem zapytał:

— Gdzie się znajduje ciało pana Ryszarda Verniere?

Komisarz wyciągnął rękę ku budynkowi, zamieszkanemu przez panią Sollier, i odpowiedział:

— Na pierwszem piętrze tego pawilonu...

Urzędnicy tam się udali.

Daniel zaledwie mógł się utrzymać na nogach, idąc po schodach do żałobnego pokoju. Gwałtowny wysiłek przywrócił mu przynajmniej pozory energji. Zachwiał się jednak znowu, stanąwszy naprzeciw łóżka, na którym leżał Ryszard Verniere, z odsłoniętą piersią, przedziurawioną od kuli rewolwerowej, która go zabiła.

— Odwagi, mój przyjacielu... rzekł doń prokurator pocichu, zdejmując kapelusz.

Daniel zbliżył się do swego przyjaciela, którego kochał serdecznie, ukląkł i ujął go za zlodowaciałą rękę.

— Biedny Ryszardzie! wyjąkał, ty, tak dobry, tak zacny, ty, który żyłeś po to, ażeby pracować i czynić dobrze. Biedny Ryszardzie!

Pomimo siły woli nie zdołał powstrzymać łez. Przeciągły jęk wydarł mu się z piersi. Ale pamięć o obowiązku przemogła boleść. Wstał, z oczyma już suchemi i z twarzą posępną, ale spokojną.

— Mówiono o drugiej ofiarze, rzekł prokurator.

Tym razem doktór Bordet odpowiedział:

— To odźwierna fabryczna...

— Co uczyniono z jej trupem?

— Biedna kobieta nie umarła jeszcze ale raniona. Prosiłem komisarza o przeniesienie jej do szpitala św. Ludwika niezwłocznie, gdzie jeden z moich kolegów, specjalista pierwszorzędny, dokaże może cudownego uleczenia.

— Oby Bóg dał ten cud! wyrzekł sędzia śledczy.

Gdyby żyła, to niezawodnie widziała wszystko, mogłaby nas objaśnić. Poczem zwracając się do prokuratora, Daniel dodał:

— Jeżeli pan nic nie ma przeciw temu, rozpocznę badanie?..

— I owszem.

c. d. n.

Obwieszczenie.

Syndyk Tymczasowy masy upadłości Stanisława Urbańczyka, handlującego pod firmą „Stanisław Urbańczyk, Cegielnia Elektryczna w Zagórzu", powiatu będzińskiego zawiadamia, że Sędzia Komisarz wyznaczył

na dzień 16 listopada 1932 roku o godzinie 10-ej

w Sądzie Okręgowym w Sosnowcu zebranie wierzycieli z następującym porządkiem:

1) wysłuchanie sprawozdania syndyka tymczasowego i zatwierdzenie rachunków jego wydatków;

i 2) zawarcie układu z upadłym Stanisławem Urbańczykiem względnie utworzenie związku wierzycieli i wybór syndyka ostatecznego.

Adwokat **TADEUSZ KUCHTA**,
Syndyk Tymczasowy masy upadłości
Stanisława Urbańczyka w Zagórzu.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie.

BIURO próśb i szkoła pisania na maszynach. Lewkowicz Będzin, Sączewska 29.

SZKOŁA Muzyczna profesora Mazurkiewicza gry skrzypcowej, zapisy przyjmuje wtorki, piątki. Sosnowiec, Modrzejowska 39.

RODOWITA Francuska, Paryżanka udziela lekcyj literatury i języka francuskiego. Adr. Jeanne de Leclere Nowakowska, ul. Prez. Mościckiego 19, 1-sze piętro, m. 13.

WIECZOROWE KURSY MANDOLINOWO - GITAROWE w Dąbrowie i w Sosnowcu, opłata 4 złote miesięcznie pod kierunkiem nauczyciela muzyki.— Bliższe szczegóły Sosnowiec administracja „Expresu Zagłębia" Dąbrowa — filja „Expresu".

UDZIELAM lekcyj muzyki na skrzypcach. Będzin, Kołłątaja 21, J. Blacha.

ZA obiady lekcyj udzielę. Zgłoszenia do „Expresu" pod „Niższe klasy".

POSADY i PRACE

POTRZEBNA dziewczyna z dobrem i samodzielnem gotowaniem. Wiadomość Bufet przy Sądzie Okręgowym.

POTRZEBNY podręczny szewski. Szczodra 5, Sosnowiec.

OSOBY inteligentne znajdą natychmiastowy wysoki zarobek. Zgłoszenia Dąbrowa, Okrzei 14 m. 2.

POTRZEBNY uczeń, salon fryzjerski „Birstol" Sosnowiec, Dekerta 5.

BUCHALTER - bilansista - podatkowiec, wszelkie systemy, również uproszczona buchalterja drobnych przedsiębiorstw, opracowana przez Izbę Przemysłowo - Handlową. Zakłada, prowadzi, nadzoruje księgowość, bilanse. Poszukuje pracy stałej, godzinowej. Łaskawe zgłoszenia pod „Księgowość" do administracji „Expresu".

MANICURZYSTKA ondulatorka w jednej osobie poszukiwana. Będzin, Małachowskiego 14, Fersztenfeld.

POTRZEBNA dziewczyna do dziecka. Sosnowiec, Legjonów 29 m. 11.

POTRZEBNY chłopiec do terminu instalacji elektrycznych. Sosnowiec, Kołłątaja 6. Koncesjonowany, Grajcer.

POTRZEBNY chłopak do posyłek. Informacje u dozorcy, Sosnowiec, ul. Kołłątaja 10.

KOLPORTERÓW poszukuje się do pisma codziennego „Głos Śląska". Zgłoszenia w administracji. Katowice, ul. Poprzeczna 14.

POTRZEBNA panienka do szycia pantofli na maszynie i w rękach. Wiadomość Będzin, ul. Berka Joselewicza 6.

POSZUKUJE do biura sekretarza-ki (może być bez praktyki) względnie spólnika z kaucją 500 zł. Oferty „Expres" Będzin pod „Stanowisko".

LOKALE

25 ZŁOTYCH pokój umeblowany, swobodny. Wiadomość Staropogońska u dozorcy.

ENERGICZNI, orjentujący się, branży spożywczej — agenci sklepowi — potrzebni zaraz, z powiatu będzińskiego i sąsiednich, za wynagrodzeniem miesięcznem, prowizją. Sosnowiec, Targowa 11 firma „Hel".

WYNAJMĘ pokój umeblowany w śródmieściu Sosnowca dla solidnej osoby. Wiadomość „Expres Zagłębia".

POKÓJ umeblowany z oddzielnem wejściem do wynajęcia. Sosnowiec, Wspólna 12-a, parter.

OD 1. 11 poszukuję pokoju z osobnem wejściem. Zgłoszenia Telef. 11-72.

POJEDYŃCZE mieszkanie do wynajęcia. Będzin, Zagórska 63.

2 POKOJE, kuchnia z wygodami, oraz pokój umeblowany, wynajmę. Reymonta 10.

POKÓJ z kuchnią, światło elektryczne do wynajęcia. Czeladź, Rynkowa 6.

MIESZKANIA: 3-pokojowe, 2-pokojowe i jednopokojowe z wygodami do wynajęcia. Ul. Prosta 12.

MIESZKANIE pojedyńcze do wynajęcia. Będzin, Brzozowicka 51.

POKÓJ umeblowany zaraz do wynajęcia. Komfort. Centrum Sosnowca. Telefon 11-78.

KAWALER urzędnik w Dąbrowie, szuka pokoju, może być przy rodzinie. Adresy składać „Expres Zagłębia", Dąbrowa.

WDOWA samotna przyjmie dwóch Panów (nie) na mieszkanie. Wiadomość: „Expres" Dąbrowa.

KTO da 300 zł. zgóry, dam temu mieszkanie, pokój z kuchnią, licząc po 15 zł. miesięcznie. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

BUDKA do wynajęcia. Wiadomość w „Expresie Zagłębia".

Spółdzielnia Kredytowa Zagłębia Dąbr.

z ogr. odp.

w SOSNOWCU, ul. Piłsudskiego 14. — — — **Telefon 10-74.**

Rok założenia 1927. Rok założenia 1927.

Kapitały własne zł. 91.258.— Odpowiedzialność członków zł. 946.000.—

Podstawą oszczędności jest miłość rodziny! A więc oszczędzaj i składaj swe oszczędności w **Spółdzielni Kredytowej Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego 14**, któ a przyjmuje wkłady od najmniejszej kwoty, t. j. zł. 1.— bez ograniczenia kwoty najwyższej.

POKÓJ umeblowany oraz pokój z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość w administracji.

WYNAJMĘ lokal duży murowany nadający się na fabrykę, warsztaty, garaże. Sosnowiec, Kuźnica 9.

KUPNO i SPRZEDAŻ

SPRZEDAM sklep spożywczy z towarem i urządzeniem przy ulicy Granicznej. Będzin - Ksawera, Jan Kabała. Wiadomość na miejscu.

Otomany

tapczany, materace, kozetki najtaniej Sosnowiec, 1-go Maja 14, Tomczyk.

SPRZEDAM maszynę do szycia, dobrze szyjącą 65 zł. i bębenkową okazyjnie zaraz. Jęzor, obok Niwki, Cebrat.

PIEKARNIĘ kupię najchętniej w Sielcu, Pogoni lub Konstantynowie. Listy z adresami składać w administracji pod „Piekarnia".

GORSETY, pasy, biustonosze, całości od 25 zł. poleca St. Chorzelska, Sosnowiec, Piłsudskiego 14 m. 2.

HARMONJE stoliczkowe, ręczne chromatyczne, półtonowe, tanio sprzedaje, reperuję, zamieniam. Sosnowiec. Narutowicza 38, Rutkowski.

SPRZEDAM biurko, bibljotekę, stoły, toaletę, dębowe. Sosnowiec, Kowalska, Plac Kościelny, Maj.

WIŚNIE szklanki 40 — 1.20 gr., maliny angielskie wielkoowocowe 5 groszy, truskawki 2 grosze. Zawiercie, Doktór Löwenstein.

Maszynę

do szycia bębenkową i gabinetową z czterema szufladami z powodu zmiany interesu sprzedam zaraz bardzo tanio i Singera używaną za 150 złotych. Sosnowiec, Narutowicza 20 m. 33, Harlak.

KOZETKI, otomany, materace, tapczany, łóżka polowe tanio sprzedam. Modrzejowska 12.

SZAFĘ, łóżka, parę materacy sprzedam. Pogoń, Florjańska 11 m. 41.

PIANINO czarne koncertowe 850. Okazyjnie sprzeda Barenblatt, Będzin, Kołłątaja 30.

PLAC 60 prętów po 180 zł. w Sosnowcu zaraz sprzedam. Wiadomość w administracji.

Encyklopedja

Trzaski 5 tomów nową okazyjnie tanio sprzedam. Wiadomość księgarnia „Polonja".

Skrzypce

mandoliny, gitary, mandrole, futerały najtaniej w Księgarni „Polonja".

PLAC do sprzedania 33 pręty przy ulicy Wysokiej. Wiadomość 3 Maja 23 m. 18.

Tapicer

Poleca otomany, kozetki, materace, tapczany, fotele klubowe po cenach bardzo niskich, robota solidna. Sosnowic, Nowopogońska 16. Tomczyk.

SPRZEDAM tanio z powodu wyjazdu samochód półciężarowy Ford w dobrym stanie na chodzie, urządzenie sklepowe i wygniatacz do masła. Zgłoszenia Sosnowiec, skrytka pocztowa 64.

SPRZEDAM auto półciężarowe na chodzie .Robotnicza nr. 25. Sklep.

OKAZJA. Sprzedam w Katowicach kamienicę o czterdziestu kilku ubikacjach za 75.000 złotych. Zgłoszenia do administratorki domu, Katowice ulica Krakowska 135. Pośrednictwo mile widziane.

NAJTANIEJ kupisz artykuły apteczne, kosmetyczne i mydła tylko w składzie aptecznym Dancygiera, Będzin Małachowskiego 34. Poleca najlepszy norweski świeży tran. Uwaga: Najlepsze prezerwatywy od 30 groszy.

Kafle

białe i kolorowe, posadzki płytki ścienne, flizy piekarskie, cegły ogniotrwałe po cenach fabrycznych sprzedaje A. Fiszel, Będzin, Kołłątaja 18.

MOTOCYKL Arjel 500 c. używany zaraz sprzedam. Sosnowiec, Modrzejowska 39.

SPRZEDAM patefon walizkowy z płytami lub zamienię na rower dobry. Będzin, Ksawery, Paryska 2, m. 1.

KUPIĘ szafę z bieliźniarką. Wiadomość „Expres" Dąbrowa.

SPRZEDAM tanio fortepian. Dąbrowa Kościuszki 3. Czapla.

SPRZEDAM parcelę w Gołonogu na place 200 metrów od stacji na zachód, przy domu Hejnego tanio. Bliższa wiadomość administracja.

SPRZEDAM dom z powodu wyjazdu. Cena przystępna. Sosnowiec, Grochowa 3 m. 9.

MASZYNĘ damską bębenkową nową sprzedam. Wiadomość u dozorcy. Sosnowiec, Sienkiewicza 6.

WAPNO

palone grube pierwszego gatunku polecają: Wapienniki „Brynica" w Czeladzi, telefon 20.

SPRZEDAM bardzo ładne urządzenie sklepowe nadające się nawet do składu aptecznego. Obejrzeć można Dąbrowa,

DO sprzedania sklep spożywczy i mleczarnia wraz z urządzeniem i towarem z powodu wyjazdu. Środula, Okrzei nr. 38

SPRZEDAM place budowlane po 8 złotych pręt. Dąbrowa, Narutowicza 34, Ciszek.

SZYNY BUDOWLANE i wąskotorowe drut kolczasty, oraz różne żelazo do użytku poleca: H. Pfeffer, Będzin, Małachowskiego 33.

MEBLE do sprzedania. Orla 24, II piętro.

SPRZEDAM 60 prętów placu na Korzeńcu pod budowę bardzo tanio. Dąbrowa, Konopnicka 25 m. 7.

FUTRO damskie ładne, mało używane, na niższą osobę sprzedam okazyjnie. Wiadomość „Expres", Dąbrowa.

HARMONJĘ sprzedam z zamianą na rower. Będzin, Ksawerowska 48. Hetmańczyk .

SPRZEDAM tokarnię do metali, długość toczenia 1.500 mm. Wiadomość: „Expres". Dąbrowa.

Zgubione dokumenty

po 5 groszy za 1 wyraz

MALESA WIKTOR zgubił legitymację bezrobocia wydaną w Sosnowcu.

SIKORA JÓZEF zgubił książkę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

ZARYCHTA FRANCISZEK zgubił książkę wojskową i kartę mobilizacyjną wydane przez PKU. Sosnowiec, oraz dowód osobisty wydany przez gmine Grodziec.

EXNER FELIKS zgubił kartę bezrobocia, wydaną przez P. U. P. P. w Sosnowcu.

KOZAK MICHAŁ zgubił paszport, wydany w Poznaniu.

JANIK WALENTY zgubił dowód osobisty wydany przez gminę Łagisza.

BACIA JAKÓB zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU. Sosnowiec.

SKIPIRZEPA STANISŁAWA zgubiła dowód kolejowy z biletem szkolnym. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do filji „Expresu" w Zawierciu za wynagrodzeniem.

ŻAWADZKI ZYGMUNT zgubił dowód osobisty zagraniczny, książkę wojskową z PKU. Sosnowiec, oraz legitymację z Funduszu Bezrobocia Nr. 9713/32.

ANDERSON ELFRYDA zgubiła kartę pobytu, wydaną przez Starostwo Będzińskie.

Matrymonjalne.

POWAŻNIE myślący panowie okażą zainteresowanie przystojnej — miłej Istocie — rwiącej się do życia, pracy. Zgłoszenia „Los szczęścia". Administracja „Expresu Zagłębia".

Różne

SKRADZIONO weksel in blanco na 100 zł. wystawca Stanisław Głąb, Dworaczek Franciszka, Zawiercie, Szkolna 53.

W ODPOWIEDZI na ogłoszenie Walentemu Gąszczakowi z dnia wczorajszego w „Expresie Zagłębia" zwracam uwagę, ażeby swoje dzieci moralniej wychowywał, by nie demoralizowały moich dzieci. Paweł Zimny, Grodziec.

ZAWIERCIE, Sądowa 5. Felczer Sitko, z powodu choroby serca nie przyjmuje.

PIWIARNIA w dobrym punkcie do odstąpienia. Wiadomość Dąbrowa, Kościuszki 4.

SAŻE LECZNICZE całego ciała przy odpowiednich chorobach. Gimnastyka lecznicza. Dyplomowana masażystka i kosmetyczka **D. SKIBIŃSKA**, Sosnowiec, Staszica 17, obok przystanku autobusowego.

OFIARY.

Dla niezamożnego studenta złożyli w adm. p. Skórczyńska zł. 3. Bezimiennie zł. 1.

Rodzina Cyplińskich z Sosnowca zamiast wieńców i kwiatów do dekoracji grobów w dniu Zadusznym składa w administracji na najbiodniejsze dzieci zł. 50. (pięćdziesiąt).

Meridiol antyseptyczny

UŻYWAJĄ MILJONY.

NAJSKUTECZNIEJSZY ŚRODEK DOMOWY WNOSI DO KAŻDEGO DOMU POMOC I UKOJENIE ŻĄDAĆ W APTEKACH I DROGERJACH

Ogłoszenie.

Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Sosnowcu wpisano następujące firmy:

Dnia 13 lipca 1932 r.

B. 511. „Auto" — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu. Udzielono samodzielną prokurę Marji Strokowskiej.

B. 408. Fabryka Szkła dawn. S. Reich i S-ka Spółka Akcyjna w Zawierciu". — Zarząd spółki stanowią: Alojzy Reich — prezes i generalny dyrektor, Hans Müller — wiceprezes i dyrektor zarządzający i Jakób Bock członek zarządu. Wszelkie umowy, pełnomocnictwa, weksle, czeki i żądania zwrotu sum, akty hipoteczne i notarjalne, tudzież wszelkiego rodzaju zobowiązania spółki winny być podpisywane albo przez generalnego dyrektora, który uprawniony jest do samodzielnego zastępowania i podpisywania spółki, albo przez dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu z prokurentem, lub dwóch prokurentów. Wszelka zwykła korespondencja, kwity z otrzymanej korespondencji pocztowej, pieniędzy, towarów i innego majątku będą podpisywane w sposób jak wyżej, lub przez osoby do tego przez zarząd upoważnione. Wykreślono zastępcę Gustawa Reicha.

B. 572. „Ceratopol" — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Sosnowcu. Udzielono samodzielną prokurę Icekowi Rubinowi Żabnerowi.

B. 290. „Towarzystwo Akcyjne Myszkowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu w Myszkowie. Wykreślono dyrektora Leoc'a Nyssen.

MASAŻE i wszelkie zabiegi kosmetyczne. Trwałe przyciemnianie brwi, rzęs i głowy nieszkodliwemi farbami. MA.

CHCESZ mieć skutecznie napisaną i załatwioną każdą sprawę zwróć się do

Biuro pisania próśb

Bednarczyka w Dąbrowie za magistratem. Porady bezinteresowne. Przyjmuje tłumaczenia: rosyjski, angielski.

ZA DŁUGI i wszelkie zobowiązania żony Heleny z Deptów nie odpowiadam. Ludwik Kwiecień, Sosnowiec, Jagiellońska 5.

ODLEWNIA żeliwa W. Imieliński S-ka, Dąbrowa - Górnicza, Kościuszki 45, wykonuje z bardzo dobrego żeliwa wszystkie maszynowe części, jak również żeliwne krzyże na groby, tabliczki, figury na krzyże, oraz wszelkie podobne odlewy.

HERTZA zakład rusznikarski Sosnowiec, Orla 16, wykonywa najpoważniejsze reperacje strzelb myśliwskich.

„UWAGA" hodowcy kóz przy ul. Dziewiczej nr. 3 w Sosnowcu jest rasowy kozioł.

PO powrocie z Paryża najmodniejsze gorsety, pasy i staniczki, pasy lecznicze najnowszych systemów. Różne eleganckie drobnostki paryskie „Rozalja" Sosnowiec, Dęblińska 11.

ZAMIENIAM wypalone lampki elektryczne na nowe za dopłatą. Sosnowiec, 1-go Maja 28 w podwórzu.

CHOROBY serca, Basedow, astma, cukrzyca, reumatyzm. Sanatorjum „Salus" Kraków.

POTRZEBA 6.000 złotych do rentownego przedsiębiorstwa, możliwe objęcie posady i udział w zyskach. Zgłoszenia do administracji „Expresu" w Sosnowcu pod „M. G."

CHRZEŚCIJAŃSKI Zakład Zegarmistrzowski precyzyjno - mechaniczny Włodzimierz Niepoń, b. pracownik firm warszawskich i krakowskich, Sosnowiec, ul. Czysta 7. Wykonywuje wszelkiego rodzaju reperacje zegarków kieszonkowych, Chronometrów, Repetierów, sztoperów, antyków, zegarów kontrolnych, tachometrów, Numeratorów różnego rodzaju, dorabianie części precyzyjnych do wszelkiego rodzaju maszyn według rysunków lub wzorów. Ładowanie akumulatorów Wykonanie solidne. Gwarancja trzechletnia.

Wydawca: Helena Wąsiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, Teatralna 1, tel. 4-94. Redaktor odp.: Józef Oskólski.